

Infocenter

From: Адвокатска колегия София / Димитрина Димитрова /
<dimitrina.dimitrova@sak-sas.org>
Sent: 05 март 2020 г. 16:36
To: infocenter@parliament.bg
Cc: tsveta.karayancheva@parliament.bg; anna.aleksandrova@parliament.bg
Subject: Становище на Софийския адвокатски съвет
Attachments: Становище САС.pdf

16.46

Уважаема г-жо Караянчева!

Уважаема г-жо Александрова!

Приложено Ви, изпращам становище на Софийския адвокатски съвет по Законопроекта за изменение и допълнение на наказателния кодекс №054-01-7/31.01.2020 г.

С уважение,
Димитрина Димитрова
Phone: + 359 2 904 80 17
Web Site: <http://www.sak-sas.org/>
E-Mail: dimitrina.dimitrova@sak-sas.org

СОФИЙСКИ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

София 1309, бул. Тодор Александров № 137, ет.2; централа: 02 987 05 19; 02 989 09 37; 02 981 80 54;
правна помощ: 0885 55 33 73; факс: 02 988 58 93; техн. сътрудник факс: 02 920 06 07;
www. sak-sas. bg; e-mail: sak_sas@abv.bg

Изх. №.....493.....

Дата.....05-03-2020.....

ДО 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

НА СОФИЙСКИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

с Булстат 121296429 и с адрес в гр.София,
бул. „Тодор Александров“ №137,ет. 2 и 3,

ПРЕДСТАВЛЯВАН ОТ

председателя му адв.Ивайло Данов,

с данни за контакт: имейл:
ivailodanov@gmail.com, телефон 0888 015292

ПО ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ
КОДЕКС № 054-01-7/31.01.2020 Г., ВНЕСЕН
ОТ ГРУПА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

Уважаеми народни представители,

В качеството си на адвокати и защитници на човешките права изразяваме категоричното си неодобрение на предложените изменения в разпоредбите на чл. 63 от Наказателния кодекс и Ви призоваваме да не приемате внесените за обсъждане редакции.

Законопроектът не е съобразен с Конституцията на Република България, с международните договори, с международните стандарти за младежко правосъдие и с наказателноправната ни традиция. Този законопроект е и в пълно противоречие с публикувания за обществено обсъждане проект за наказателна политика 2020-2025 година.

Позоваването на статистически данни в мотивите към законопроекта е произволно и лишено от какъвто и да било анализ на криминогенните фактори. В мотивите не се прави разграничение между наказателноотговорни и

наказателнонеотговорни лица. Не се отчитат нито специфичните причини за извършване на престъпления от непълнолетни, нито дължимите обществени и социални мерки за въздействие преди прилагане на наказателна репресия. Напълно се пренебрегват установените при последните криминологични изследвания фактори, влияещи върху престъпността в страната – бедност, безработица, маргинализация на големи групи от населението, обезлюдяване на едни райони и пренаселване на други.

За младежката престъпност са характерни устойчивост в криминологичния профил на извършителите и висока разкриваемост, поради което статистическите данни, поднесени без необходимия конкретен анализ, са напълно безполезни за обосноваване на законодателни изменения. Въпреки това проследяването им за последните години по видове престъпления показва трайна тенденция на понижаване на броя извършени от непълнолетни лица престъпления. Това налага извод, че конкретното предложение за изменение на Наказателния кодекс нито е предизвикано от промяна в обществените отношения или от нововъзникнала необходимост от противодействие, нито е насочено към превенция на младежката престъпност. То е израз на тенденцията да се предлагат законодателни решения под натиска на общественото мнение. Тази тенденция е опасна за правната сигурност и за стабилността на правния ред.

Считаме, че отговорното политическо поведение изисква да се обяснят на обществото целите и принципите на младежкото правораздаване, а не да се предлагат популистки решения. Във всички наказателни закони в съвременната ни история е уредена редукия на наказанията за непълнолетните извършители на престъпления. Тя е съобразена със съвременните постижения на наказателноправната наука, криминологията и социалната психология, които отчитат характерните за непълнолетните лица особености в развитието им. Общозвестно е, че децата се намират в етап на личностно изграждане и характерово структуриране, за тях са типични импулсивност, лекомислие, повишена внушаемост и по-лесно повлияване от различни модели на поведение в сравнение с възрастните. Затова Насоките на ООН от Рияд за превенция на противообществените прояви на ненавършилите пълнолетие лица изискват да се отчита факта, че поведението на младите хора, което е в противоречие с установените обществени норми и ценности, е част от процеса на съзряването и израстването им, а „повечето хора го преодоляват спонтанно с прехода към пълнолетие“. Научните изследвания несъмнено доказват, че „заклеймяването на младия човек като „лице с отклонения“, „правонарушител“ или „потенциален правонарушител“ често спомага за „трайно утвърждаване на модела на нежелано поведение“. Така са очертани основните принципи, на които трябва да отговаря правосъдието по отношение на ненавършилите пълнолетие лица – принципите на пропорционалност и на индивидуализация, които предвиждат, че мерките спрямо непълнолетните лица трябва да се основават не само на тежестта на правонарушението, но и на характерните им личностни особености – възраст,

физическо и психическо здраве, развитие, капацитет, семейна среда и други лични обстоятелства, както и на принципа за минимална интервенция, който гарантира, че взетата мярка ще е съобразена с необходимото полезно въздействие за утвърждаване на общоприетите ценности, без прекомерно да засяга основните права на младия правонарушител. Затова внесеният в Народното събрание законопроект показва пълно неразбиране на целта на наказанието спрямо непълнолетните извършители – да се осигури тяхното благополучие, разбирано като правилно развитие и успешно вписване в обществото.

Член 37 от Конвенцията за правата на детето и т. 5 от Правилата на ООН относно минималните стандарти за осъществяване на правосъдие по отношение на ненавършили пълнолетие лица изрично предвиждат, че наказанието „лишаване от свобода“ спрямо деца трябва да се използва само като крайна мярка и за най-краткия възможен срок.

Затова Ви призоваваме да не приемате предложените изменения в чл. 63 от Наказателния кодекс, тъй като необоснованото завишаване на наказанията само по себе си представлява кримногенен фактор и е показател за пълния провал на държавата при изпълнение на задължението ѝ по чл. 47 от Конституцията да подпомага семействата при отглеждане на децата и да осигурява особена закрила на тези от тях, които са останали без грижата на близките си.

Настояваме да предприемете незабавни мерки за транспониране на Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство, както и да съобразите националното законодателство, свързано с превенцията на противообществените прояви на ненавършилите пълнолетие лица, с Препоръка CM/Rec(2008)11 на Комитета на министрите на държавите-членки, относно европейските правила за малолетни и непълнолетни правонарушители, подлежащи на санкции или мерки. Препоръката предвижда повишена ангажираност на общността към развитието на децата и използване на алтернативни на наказанието „лишаване от свобода“ мерки, основани на принципите на социална интеграция и образование, като приоритет се дава на тези от тях, които имат възпитателно въздействие или представляват възстановителен отговор на престъпленията, извършени от непълнолетни

ПРЕДСЕДАТЕЛ на /адв. Ивайло Данов/

